

Sygn. akt VIII U 755/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2017 r. w Gliwicach

sprawy Domu Pomocy Społecznej (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania Domu Pomocy Społecznej (...)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 1 marca 2016 r. **nr** (...) – 6 /20

zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 1 marca 2016 roku w ten sposób, że zwalnia Dom Pomocy Społecznej (...) z obowiązku zwrotu wypłaconych świadczeń za okres od 14 stycznia 2016 roku do 31 stycznia 2016 roku w kwocie 43,38 zł (czterdzieści trzy złote i trzydzieści osiem groszy).

(-) SSR del. Anna Capik-Pater

Sygn. VIII U 755/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 marca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. zobowiązał Dom Pomocy Społecznej (...) w Z. do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń za okres od 14 stycznia do 31 stycznia 2016 roku w kwocie 43,38 złotych, ponieważ zgodnie z art. 140 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych potrącenie na poczet należności z tytułu odpłatności osób uprawnionych do świadczeń w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych lub zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych nie może przekraczać 65 % miesięcznego świadczenia.

Odwołujący - Dom Pomocy Społecznej (...) w Z. domagał się zmiany decyzji wskazując, że zasady opłacania przez emeryta kosztów pobytu w domu pomocy społecznej określają przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, a nie przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej odpłatność wlicza się z 70 % dochodu.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wskazując, że Dom Pomocy Społecznej zwrócił kwotę 288,90 zł stanowiącą część odpłatności za okres po dniu zgonu uprawnionej do emerytury wyliczonej z kwoty 675,77 zł, która stanowiła 70 % należnej emerytury zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, natomiast powinien zwrócić kwotę 332,28 zł wyliczoną z kwoty 572,29 zł, stanowiącej 65 % należnej emerytury zgodnie z art. 140 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd ustalił :

Uprawniona do emerytury M. P. była mieszkanką Domu Pomocy Społecznej (...) w Z.. W dniu 23 maja 2011 r. wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. wniosek o potrącanie z jej emerytury 70 % kwoty na pobyt w Domu Pomocy Społecznej.

Wysokość emerytury M. P. wynosiła 965,38 zł netto miesięcznie (emerytura wynosiła 880,45 zł brutto, do emerytury przysługiwał dodatek pielęgnacyjny w wysokości 208,17 zł, ze świadczenia potrącana była zaliczka na podatek dochodowy w kwocie 44,00 zł oraz składka na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 79,24 zł).

Odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej za cały miesiąc wynosiła 675,77 zł, czyli 70% emerytury. Za miesiąc styczeń 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazał do odwołującego za pobyt M. P. w domu pomocy społecznej kwotę 572,29 zł (65 % z kwoty emerytury brutto 880,45 zł).

W dniu 13 stycznia 2016 roku M. P. zmarła. Odpłatność za pobyt M. P. w Domu Pomocy Społecznej w okresie od 1 stycznia do 13 stycznia 2016 roku wyniosła 283,39 zł.

Odwołujący zwrócił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. kwotę w wysokości 288,90 zł.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt ZUS, pisma ZUS – k. 15.

Sąd zważył:

Zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 2004 roku (Dz. U. nr 64, poz. 593) mieszkańcy domu pomocy społecznej są zobowiązani do ponoszenia odpłatności w wysokości nie większej niż 70 % dochodu osiąganego przez mieszkańca domu. Na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 opłatę mieszkaniową domu może wносить do kasy domu pomocy społecznej lub na jego rachunek bankowy, a za zgodą mieszkańca opłata może być potrącana z emerytury przez właściwy organ emerytalno-rentowy, zgodnie z odrębnymi przepisami.

Z kolei przepisy art. 139 ust. 1 pkt 10 i art. 140 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych określają wyłącznie kolejność i maksymalną wysokość potrąceń ustalonej przez ustawę o pomocy społecznej odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej. Kwota stanowiąca 65 % wysokości emerytury stanowi wyłącznie granicę możliwych do dokonania przez organ rentowy potrąceń. Natomiast opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są ustalane wyłącznie w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 listopada 1990 roku o pomocy społecznej, a nie ustawy emerytalno-rentowej, przy czym art. 140 tej ustawy nie ma zastosowania (tak wyrok SN z dnia 7 marca 2012 r., II BU 3/11, OSN 2013, nr 3-4, poz. 45).

Organ rentowy był uprawniony do dokonywania z emerytury M. P. potrąceń (po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych), z tytułu odpłatności za pobyt osób uprawnionych do świadczeń w domach pomocy społecznej na wniosek dyrektora tej placówki na podstawie art. 139 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 140 ust. 4 pkt 3 tej ustawy takie potrącenia nie mogą przekraczać 65% miesięcznego świadczenia.

Na podstawie art. 84 ust 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998r. osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Za nienależnie pobrane świadczenia uważa się: świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa

do świadczeń, albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania; świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenie przez osobę pobierającą świadczenia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił odwołującemu się kwotę 572,29 zł za miesiąc styczeń 2016 roku jako potrącenie z emerytury na poczet odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej uprawnionej. W czasie przekazywania tych środków były one należne. Za okres po śmierci uprawnionej tj. od 14 do 31 stycznia 2016 roku odwołujący zwrócił organowi rentowemu część przekazanych mu wcześniej środków. Odwołujący dokonał zwrotu części kwoty przyjmując odpłatność za pobyt uprawnionej w domu pomocy społecznej w wysokości 70 % emerytury netto za okres do dnia jej śmierci tj. do dnia 13 stycznia 2016 roku. Opłata za pobyt w domu pomocy społecznej M. P. za te 13 dni w styczniu 2016 roku wyniosła 283,39 zł. Słusznie więc odwołujący zwrócił organowi rentowemu kwotę 288,90 zł jako różnicę pomiędzy kwotą 572,29 zł przekazaną wcześniej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych a kwotą należnych kosztów pobytu uprawnionej w domu pomocy społecznej.

Limit ustalony w przepisie art. 140 ust. 4 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli 65 % wysokości emerytury stanowi tylko granicę możliwych do dokonania przez organ rentowy potrąceń, nie ma zastosowania w przypadku zwrotu potrąconej wcześniej kwoty. Zasadnie odwołujący obliczył należność za pobyt w domu pomocy społecznej przyjmując stawkę 70 % emerytury na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Mając na uwadze treść przytoczonych przepisów i ustalony stan faktyczny Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 1 marca 2016 roku w ten sposób, że zwolnił Dom Pomocy Społecznej (...) z obowiązku zwrotu wypłaconych świadczeń za okres od 14 stycznia 2016 roku do 31 stycznia 2016 roku w kwocie 43,38 zł.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater